

14 Swifterbant - Nagele

Van Dorestad naar Dokkum route 14

Van Dokkum naar Dorestad - in de voetsporen van Bonifatius - telt 24 etappes, verdeeld over zes landschapsblokken. Uitgebreide inhoudelijke informatie is te vinden in de papieren gids, geschreven door Kees Volkers en uitgegeven door Museum Dorestad in samenwerking met Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Start

Swifterbant centrum. Komend vanuit het parkje, links richting kerktoren en daar rechts dorp uit richting rotonde. Hier oversteken en links fietspad, rechts passeren we de haven van Swifterbant. Hierna eerste weg rechts (Beverweg). Geen voetpad, wel brede grasberm. Weg buigt naar links. Onderweg komen we palen tegen met een (rood) schip en een vliegtuig.

naar de NOP

De Noordoostpolder (NOP) viel in 1942 droog en is de laatste polder die volgens plan is gerealiseerd met een puur agrarische polder. Inmiddels heeft het moderne leven ook daar zijn intrede gedaan, maar de ideeën zoals die al voor de oorlog werden ontwikkeld en kort na de oorlog zijn verwezenlijkt zijn in het huidige landschap vrij gaaf bewaard gebleven. Zo zeer zelfs dat het Rijk de polder in zijn geheel als beschermd gezicht - en zelfs UNESCO-werelderfgoed - wilde aanwijzen. De gemeenteraad stemde dat af, maar de unieke waarden van de NOP worden ook daar zeker erkend.

De plannen van destijds werden al in de jaren '30 ontwikkeld en hadden een sterk paternalistisch karakter, gebaseerd op een samenleving zonder automobielen en trekkers. De Directie streefde enerzijds naar moderniteit, maar ook naar een omgeving waarin boeren en arbeiders uit alle hoeken van Nederland zich thuis zouden voelen. De ideale vormgeving was die van de Delftse School van Granpré Molière, een sobere wederopbouwstijl die we dan ook in Emmeloord en alle dorpen terugzien. Op één dorp na: Nagele, waarover later meer. Ook streefde men heel modern naar een evenwichtige bevolkingssamenstelling, maar probeerde men dat te doen via strenge selectieprocedures. Gestreefd werd naar een goede mix van landarbeiders, middenstanders en kleine en grotere boeren, maar ook naar een goede mix van kerkelijke gezindten, dus in ieder dorp een gereformeerde, hervormde, katholieke en openbare school en minimaal drie kerken.

De goede bedoelingen werden echter al snel door de moderne tijd achterhaald: door mechanisatie van de landbouw, schaalvergroting, opkomst van de automobiel, ontkerkelijking en daling van het geboortecijfer kwamen de geplande dorpen niet tot ontwikkeling en woningen, winkels, kerken en scholen leeg te staan. In de jaren '80 telden acht van de tien dorpen, die waren ontworpen voor 2000 inwoners, minder dan 1000 inwoners. De NOP werd ervaren als een perifeer gebied, wat pas ten goede keerde toen zij meer binnen de invloedssfeer van de Randstad kwam te liggen en opnieuw werd 'ontdekt'. Anno nu groeien de dorpen weer en zijn de winkels teruggekeerd. De meeste kerken hebben echter een andere functie en de scholen zijn gefuseerd.

Scheeps- en vliegtuigwrakken

Bij het droogvallen van de polders kwamen 435 scheepswrakken en 250 gecrashte vliegtuigen tevoorschijn. Vliegtuigen zijn vooral in de NOP gevonden. Er was nog geen radar, de vliegroute van Engeland naar Duitsland liep via de makkelijk herkenbare eilanden Urk en Schokland. De palen geven de plaats aan waar ze werden gevonden, aangevuld met details over de crash.

Loop de Beverweg helemaal uit, aan het eind omhoog richting de brug en deze oversteken.

Ketelbrug

De brug over het Ketelmeer is in 1970 geopend en verbindt het toen net drooggelegde Oost-Flevoland met de Noordoostpolder. De IJssel en de (Overijsselse) Vecht monden uit in het Ketelmeer. De doorvaarthoogte is ruim 10 meter, niettemin staat het verkeer op de A6 regelmatig stil omdat er een zeilboot moet passeren. Aan de westkant zie je de keileembult Urk liggen.

Vorbij de brug via verhard pad met bankje naar beneden en links het fietspad volgen langs het strandje onderaan de dijk. Dit pad langs het water heel lang volgen (eventueel onverhard over de kruin van de dijk). Na de bocht 4 km langs het water lopen. Bij veerooster bij hek met rood-witte markering links de dijk op en aan andere zijde (door het gras) weer naar beneden, je ziet daar aan de slootkant een paaltje met een rood-witte markering. Hier via een plank de sloot over. Hier staat een paaltje met het opschrift Sluitgatpad (genoemd naar de plek waar in 1942 de dijk werd gedicht). Nu links van de scheidingssloot langs de akker naar de boerderijen lopen. We komen uit op de Ketelmeerweg. Hier rechts en kort daarna links (Havenweg met fietspad). Let op de verschillende boerderijtypes in de polder (zie kader op de volgende pagina's). Havenweg uitlopen, oversteken bij rotonde, rechts bruggetje over en links aanhouden grindpad. Dit rechtdoor uitlopen, komt uit op woonstraat (De Klamp), hier rechts, aan het eind links, straat komt uit op de Ring. Hier links en dan 2e zijstraatje rechts (Zuiderwinkels), langs rijtje woon-winkelpanden, aan het eind links doorsteken naar plein met supermarkt en klokkentoren: de entree van Nagele.

Einde etappe

